

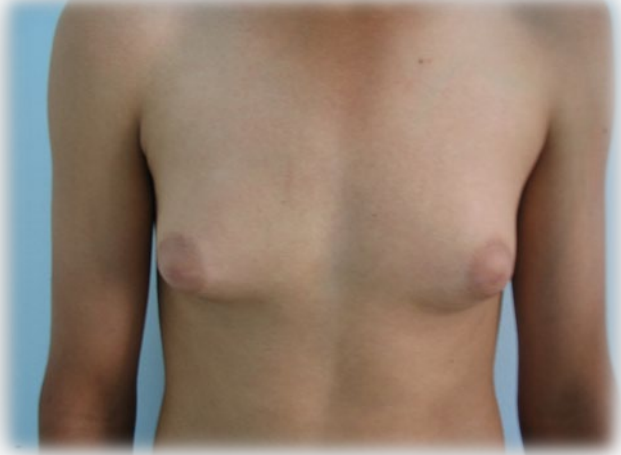
Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları A.D.
Çocuk Endokrinolojisi B.D.

JİNEKOMASTİ

Doç. Dr. Ali ATAŞ

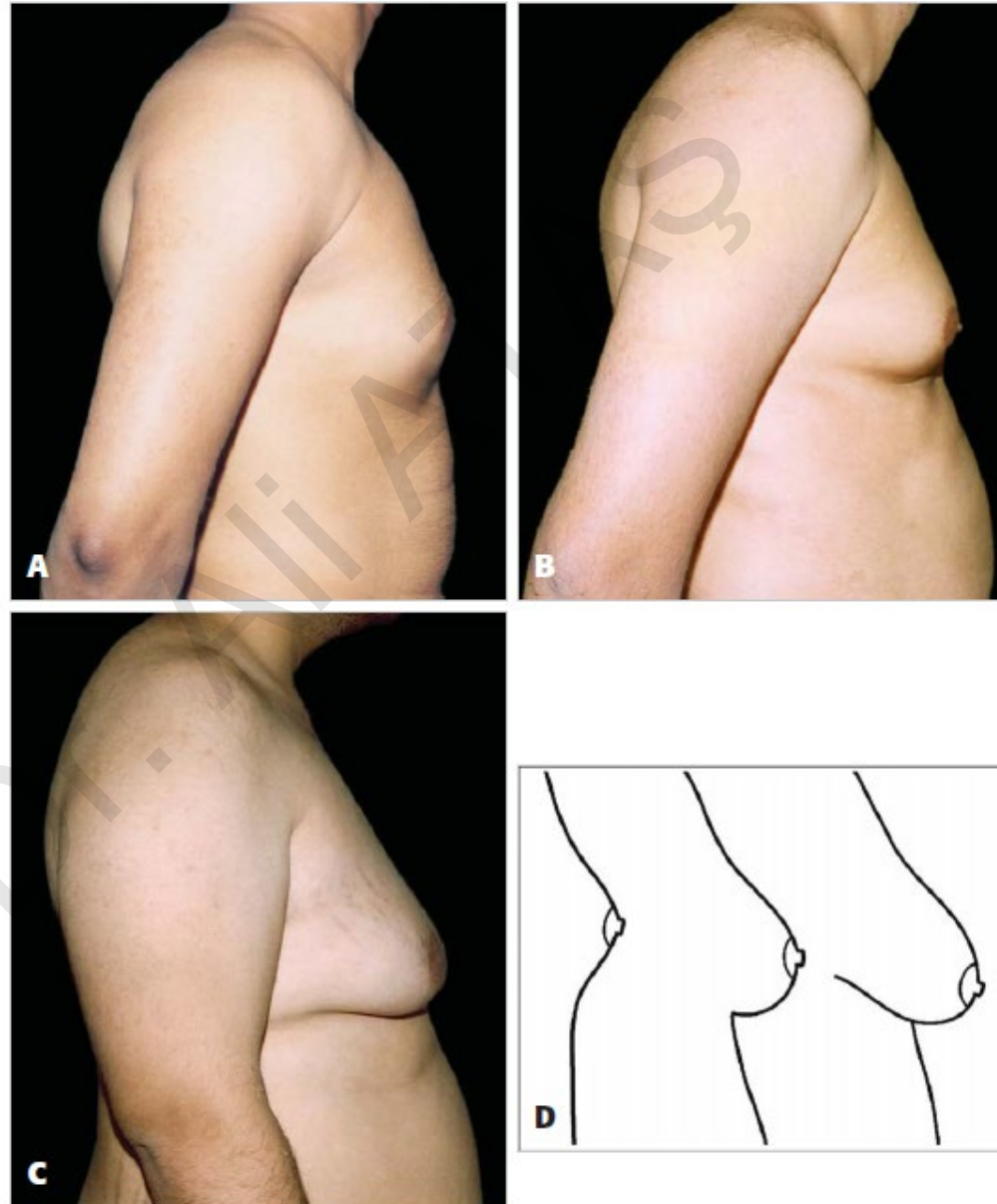
Jinekomasti

- Jinekomasti (*gynecomastia*) Yunancadaki "**gynec**" (kadın) ve "**mastos**" (meme) kelimelerinden köken alan ve kadın memesi anlamına gelen bir terimdir.

Meme dokusunun büyümesi östrojenlerle kuvvetli olarak stimüle edilir, androjenlerle zayıf olarak inhibe edilir.

JINEKOMASTİDE SINIFLANDIRMA (Tip 1, 2, 3)

Figure 1. Gynecomastia classification. **A**, Type 1: enlarged breasts with elastic skin and no fold. **B**, Type 2: enlarged breasts with elastic skin and an inframammary fold. **C**, Type 3: ptotic breasts with inelastic skin. **D**, Diagrammatic representation of types 1, 2, and 3, respectively.

JINEKOMASTİDE SINIFLANDIRMA

Jinekomasti

- **Jinekomasti**

- Glandüler (Duktal) yapıları içermelidir. Aksi halde lipomasti veya pseudo-jinekomasiden bahsedilir.

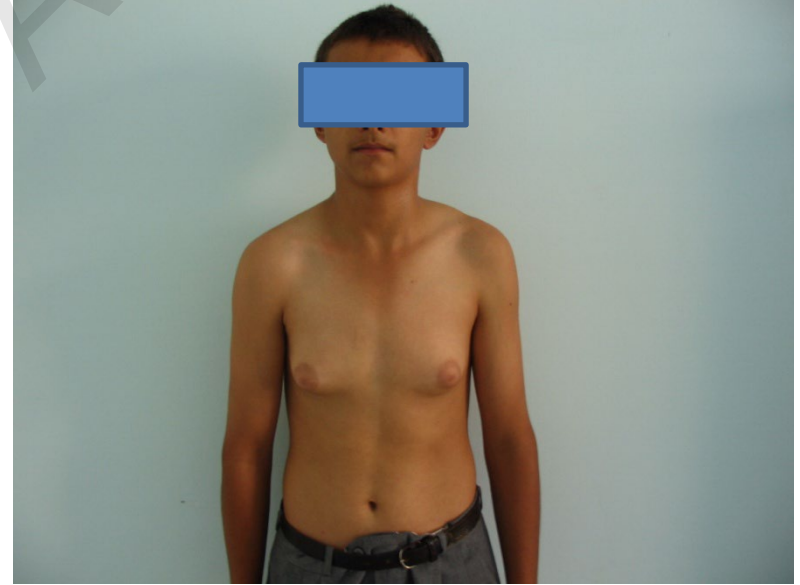
- **Psödojinekomasti**

- Lipomasti

Palpasyonda ele gelen meme glandının 5 veya 6 cm'den daha büyük olan olgular **makro-jinekomasti** olarak adlandırılmaktadır.

Jinekomasti ne zaman görülür ?

- Neonatal
- Pubertal
- Yaşlılık dönemlerinde

Doç. Dr. Ali ATAĞ

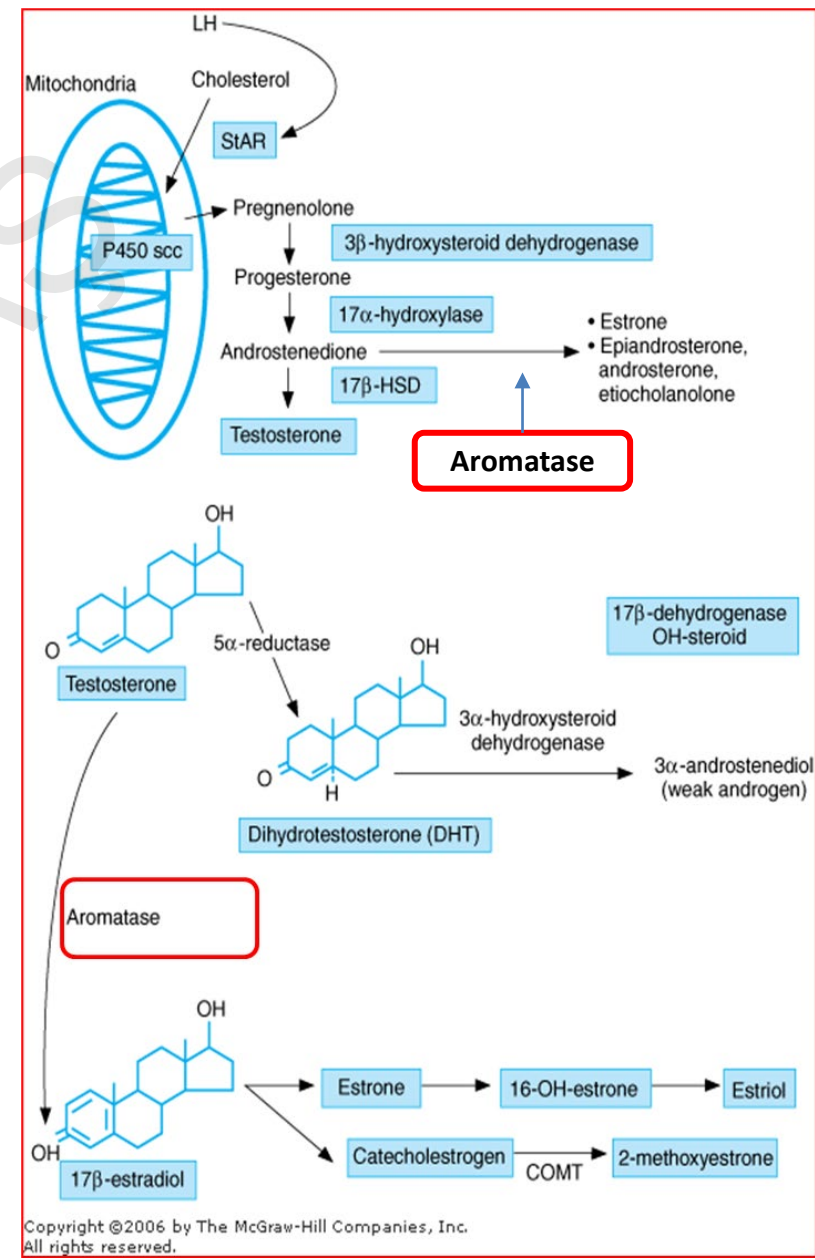
Neonatal jinekomasti

- Anne ve fetus kaynaklı dehidroepiandrosterone ve dehidroepiandrosterone sülfat'ın estrone ve estradiole dönüşüp (plasental) fetal sirkülasyona geçmesi meme dokusunu glandüler proliferasyona neden olur ki bu da **geçici neonatal jinekomastiye** neden olur.
- Neonatal jinekomastinin %5'inde galaktore görülür.
- IGF-1 meme dokusu proliferasyonu için gereklidir.

Pubertal jinekomasti

- %40-70 oranlarında görülür.
- Vakaların %51'de obezite vardır.
- Çapı genellikle 4 cm'yi aşmaz.
- Genellikle pubertenin erken dönemlerinde, testosteron düzeyleri erişkin dönemlerdeki düzeylerine ulaşmadan başlar.
- Başlangıç yaşı 10-12 yaş,
- Pik ortaya çıkış zamanı 13-14 yaşdır.
- Pubertal jinekomasti ergenlerin %75 ila 90'ında kendi kendini sınırlar ve 1 ila 3 yılda geriler.

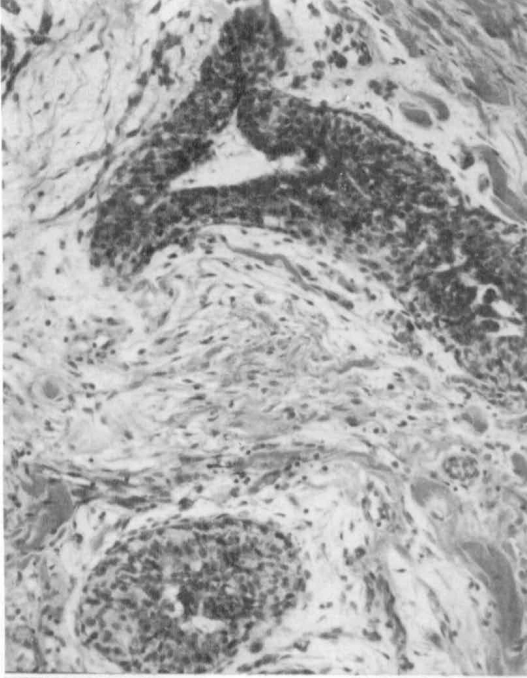
Tek taraflı jinekomastilerde lipom, nörofibrom veya meme kanseri ihtimali vardır.

Jinekomasti 3 (?) yıldan daha fazla devam ediyor ve 17 yaşından sonra görülüyor ise genellikle spontan gerilemez.

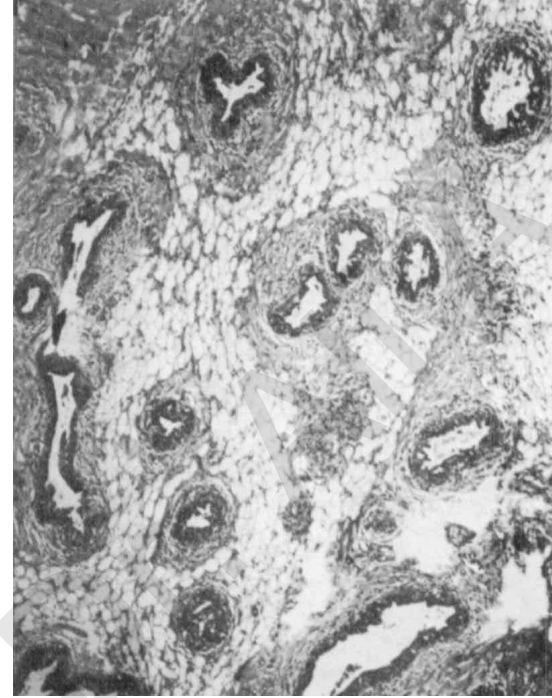

Jinekomasitinin Histopatolojik Evreleri

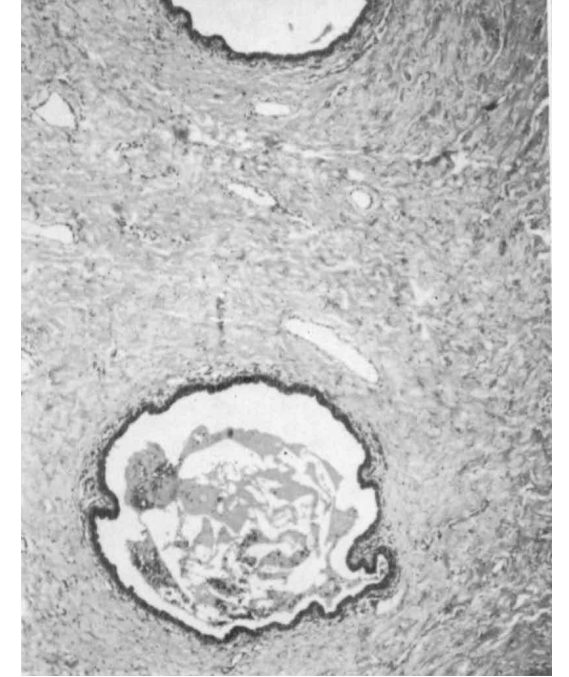
Florid dönem (4-12 ay)

- Duktal hiperplazi ve proliferasyon
- Gevşek ve ödematöz stroma ile karakterizedir.

İntermediyer dönem

- Periduktal stromal hiperplazi
- Duktuslar hiperplastik değişiklikler

Fibrotik dönem (2. yıl):

- Duktuslarda kistik dilatasyon ve fibrozis
- Aselüler stroma

- **Serbest östrojen artışı**
  - Prekürsörlerin ekstraglandüler aromatzasyonu
  - SHBG'e bağlanma düzeyinde değışiklikler
  - Eksojen östrojen alımı
- **Azalmış serbest androjen düzeyleri**
  - Azalmış sekresyon
  - Artmış metabolizma
  - SHBG artmış bağlanma
- **Serbest östojen/Serbest testosteron düzey oranında rölaf artış**
- **Androjen reseptöründeki defektif fonksiyon**
- **Östrojen benzeri etki yapan ilaçlar**
- **Meme dokusunun östrojene aşırı duyarlılığı**

- Jinekomastinin meme dokusu düzeyinde östrojen etkisi ile androjen etkisi arasındaki dengesizlikten kaynaklandığı ve multifaktöriyel olduğu düşünölmektedir.

Jinekomastinin endokrin nedenleri:

- **Feminizan tümörler** (Adrenal, testiküler)
- **Ovotestiküler yapıların olması**
- **Hipogonadizm**
- **Klinefelter sendromu**
- **Androjen insensivitesi**
- **Hipertiroidi**
- **Kronik hastalıklar**

Jinekomastiye yol açan ilaçlar:

- **Hormonlar:**

- Östojene aromatize olan androjenler, metabolik steroidler,

- **Psikoaktif ilaçlar**

- Trisiklik antidepresanlar
- Fenotiazinler
- Benzodiazepinler

- **Kardiyovasküler ilaçlar**

- Ca kanal blokörleri
- ACE inhibitörleri
- Digoksin

- **Diüretikler**

- Spironolakton,
- Tiazidler

- **Gastrik asit inhibitörleri**

- Simetidine, Omeprazol

- **Antibiyotikler**

- İsoniazid
- Ketokonazol
- Metranidazol

- **Sitotoksik ilaçlar**

- Siklofosfamid
- Metotreksat
- Vinkristin

- **Uyusturucular**

- Alkol, eroin, esrar, metadon ve amfetaminler

- **Diğer**

- Ergotamin
- Penisilamin
- Teofilin
- Minoksidil

Tanı

- Pubertal jinekomastiyi patolojik jinekomastiden ayırmak gerekir.
- Öykü ve FM
- Lab:
  - Kc fonksiyon testleri
  - Böbrek fonksiyon testleri
  - Tiroid fonksiyon testleri

- FSH,
- LH,
- Östradiol,
- Testosteron(Free ve total),
- SHBG,
- hCG,
- Prolaktin,
- Gerekirse USG (Meme, Testis ve diğer)

Tedavi

- **Patolojik nedenler varsa onların tedavisi gerekir**
- **Medikal tedavi (jinekomastinin erken dönemlerinde etkilidir).**
  - Androjenler
  - Östrojen Reseptör modölatörleri
  - Aromataz enzim inhibitörleri
- **Cerrahi tedavi**

Çocukluk çağında görülen jinekomastilerin çok büyük bir bölümünün tedavi gerektirmeden kendiliğinden küçüleceği unutulmamalıdır.

Medikal Tedavi

- **Androjenler:**
  - **Dihidrotestosteron** (aromatize olmayan androjen)
  - **Danazol** (Antigonadotroik, antiöstrojenik, androjenik özellikleri olan sentetik steroid)
- **Östrojen modülatörleri:**
  - **Tamoxifen** 10-20 mg/gün
  - **Raloxifen** 60 mg/gün (2. jenerasyon selektif östrojen reseptör modülatörü olup tamoksifene göre daha başarılı)
  - **Fulvestrant** püre östrojen reseptör antagonistidir.
  - **Danazol**
- **Aromataz enzim inhibitörleri:**

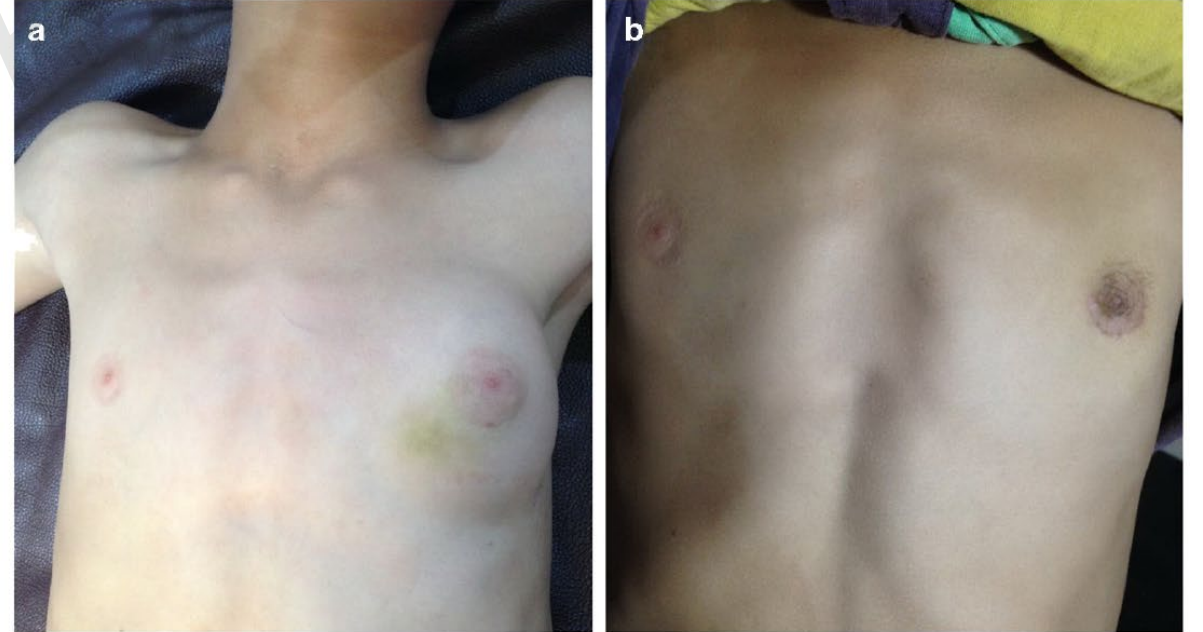
Testoteranın östrojene dönüşümünü engelleyerek östrojen testosteron oranını düşürürler.

  - **Testolactone** 450 mg/gün (Nonselektif irreversibl steroidal aromataz enzim inhibitörü)
  - **Anastrazol** (Plaseboya üstünlüğü gösterilememiştir.)

Cerrahi Tedavi

- **Cerrahi tedavi** gerileme olmayan durumlarda (4 yılı aşan durumlarda) önerilir.
- Ağır vakalarda ve özellikle psikolojik nedenlerle yaşam kalitesi etkilenen ergenlerde uygulanabilir. Areola-cilt sınırından girildiği için görülebilir iz bırakmaz. Bir gün içinde, hastanede yatmasına bile gerek olmadan tedavi gerçekleşir.

Fig. 1 a Left breast shows type 3 gynecomastia according to Ratnam's grading with ecchymosis. b Left breast after subcutaneous mastectomy

- En yaygın uygulanan periareolar veya transareolar subkutanöz mastektomidir. (liposuctionlu veya liposuctionsız)
- Ultrasound-assisted liposuction (UAL)

Aromatase etkinlik nerelerde var?

- Plazenta
- Adipoz doku
- Deri
- Beyin
- Kartilaj doku

Aromatase gonadal ve adrenal androjenleri östrojenlere çevirir.

***Hipertiroidi** durumunda aromataz aktivitesi artışı ve SHBG düzeyindeki değişim nedeniyle jinekomasti görülebilir.*

Aromatase excess sendromu

- OD geçişlidir.
- Ailesel erken pubertede akla gelmelidir.
- Erkeklerde jinekomasti, kızlarda erken ergenlik ve gigantomastia'ya neden olabilir.
- Hem kız hem de erkekte epifizlerin erken kapanmasına yol açarak boy kısalığına neden olur.

Aromataz inhibitörleri

Selektif

- Letrozole
- Anastrozole
- Exemestane
- Vorozole, Formestane, Fadrozole

Nonselektif

- Testolactone
- Aminoglutetimide

Jinekomasti (Virjinal Meme Hipertrofisi) (Juvenil Hipertrofi) (Gigantomasti)

- Genelde hormonal bir bozukluk saptanmaz.
- Ayırıcı tanıda:
  - Fibroadenom
  - Fibrokistik hastalık
  - Filloides tm
  - Endokrin bozukluklar ekarte edilmelidir.

Tedavi

- Medroksiprogesteron
- Dihidrogesteron
- Tamoksifen
- Raloksifen
- Bromokriptin
- Danazol
- Anastrozol
- hCG

İlk seçenek olarak cerrahinin erken dönemde yapılması önerilmektedir.

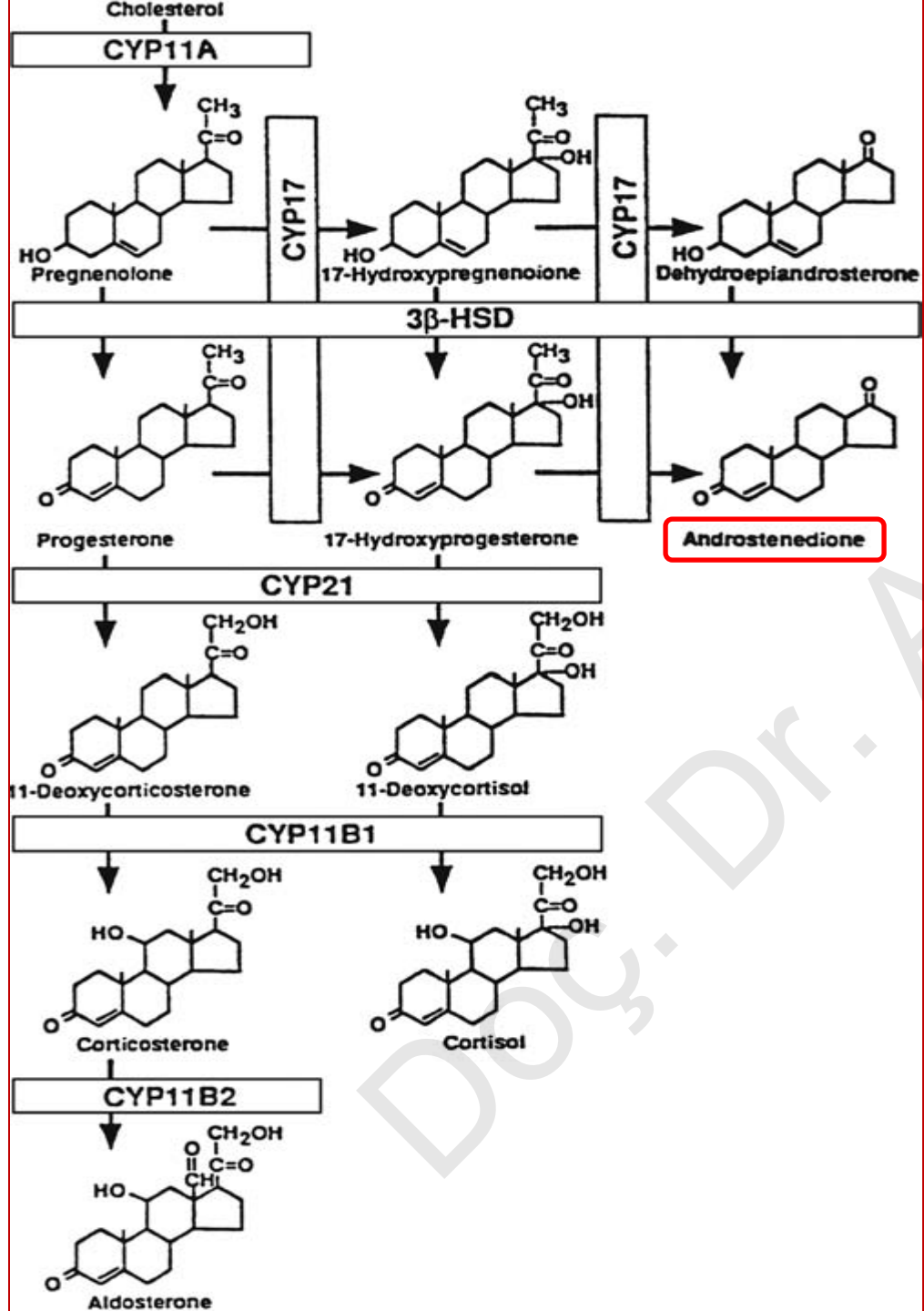
Medroksiprogesteron LH inhibitörü +direkt antiöstrojenik etkisi vardır.

Dr. Ali ATAŞ

Ekler

Doç. Dr. Ail ATAŞ

Adrenal kortekste steroid sentezi